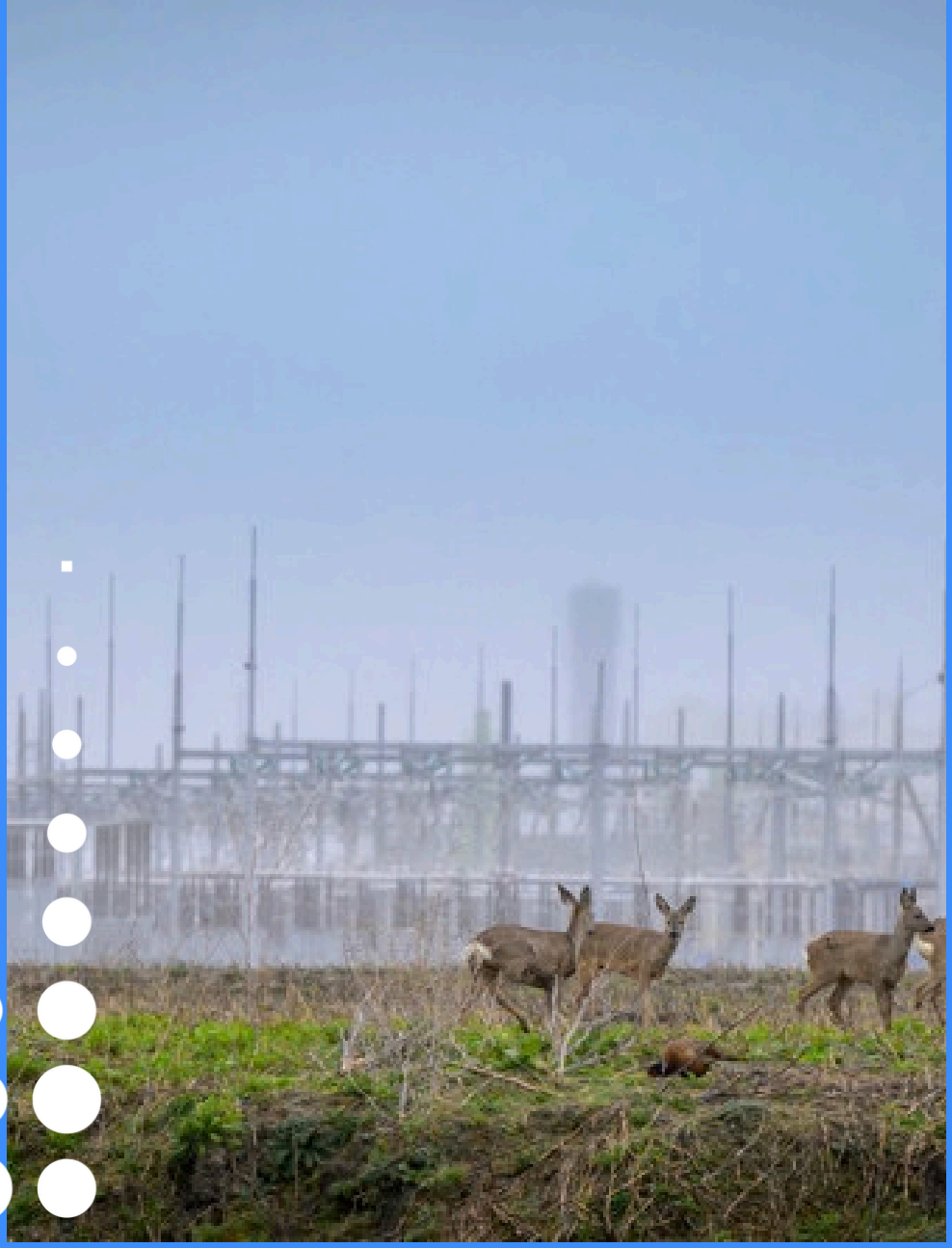

Conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie

Voorkeurslocatie van TenneT voor Hoogspanningsstation Wijchen

Voorwoord

Deze notitie 'Conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie van TenneT voor het 380/150kV-hoogspanningsstation Wijchen' heeft als doel te komen tot een voorkeurslocatie voor een nieuw hoogspanningsstation in de omgeving van Wijchen, waarvan TenneT TSO initiatiefnemer is. Het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation is nodig omdat er veel meer elektriciteit gebruikt wordt in het oosten van Noord-Brabant vanwege de energietransitie. Het 150 kV-hoogspanningsnet rondom Oss kan op dit moment geen extra stroom meer vervoeren: er is hier sprake van netcongestie. Door het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation kan een nieuwe verbinding worden gemaakt tussen het bestaande landelijke 380 kV-hoogspanningsnet bij Wijchen en het bestaande regionale 150 kV-hoogspanningsnet rondom Oss. Door deze nieuwe verbinding en de verhoging van transportcapaciteit ontstaat ruimte op het net, zodat meer bedrijven en huishoudens uiteindelijk aangesloten kunnen worden op het 150 kV-hoogspanningsnet.

Leeswijzer

Deze notitie beschrijft het conceptvoorstel van TenneT voor de voorkeurslocatie van het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation Wijchen. In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de aanleiding, doelstelling, het nut en de noodzaak van het project. Hoofdstuk 2 beschrijft de onderzochte locaties en de wijze waarop deze in de Integrale Effectenanalyse (IEA) zijn beoordeeld. In hoofdstuk 3 wordt het conceptvoorstel van TenneT voor de voorkeurslocatie toegelicht en wordt de keuze onderbouwd aan de hand van de thema's milieu, omgeving, techniek en toekomstvastheid en kosten en vergeleken met input uit het gebiedsproces van de lokale overheden. Ook is hierin een integrale afweging opgenomen waarin de resultaten van alle onderzochte thema's worden samengebracht. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 de vervolgprocedure beschreven, waaronder de participatie, de verdere planuitwerking en de stappen richting het projectbesluit.

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

1. Inleiding **4**

2. Onderzochte locaties **6**

3. Conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie **8**

4. Vervolgprocedure **14**

1. Inleiding

De doelstelling van dit project is het tekort aan transportcapaciteit op het 150 kV hoogspanningsnet rondom Eindhoven en Oss op te lossen. De opgave van dit project is het ruimtelijk inpassen en de aanleg van een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in het gebied tussen Wijchen en de Maas. Initiatiefnemer TenneT TSO B.V. (TenneT) wil in de gemeente Wijchen een nieuw 380/150kV-hoogspanningsstation met bijbehorende ondergrondse en bovengrondse verbindingen realiseren. De realisatie van het station en de bovengrondse aansluiting op de bestaande 380 kV-verbinding Maasbracht – Boxmeer – Dodewaard is het voorgenomen project: 380/150kV hoogspanningsstation Wijchen. De ondergrondse aansluiting van het nieuwe station op het bestaande 150kV station te Oss volgt via een apart project en komt zodoende in dit conceptvoorstel verder niet aan bod.

1.1 Nut en noodzaak

Als landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet in Nederland heeft TenneT de taak om ervoor te zorgen dat elektriciteit altijd beschikbaar is. Om dit te kunnen doen, houdt TenneT het netwerk nauwkeurig in de gaten om eventuele knelpunten zo snel mogelijk te ontdekken en op te lossen. Het gebruik en transport van elektriciteit in Nederland neemt al tientallen jaren toe. Het hoogspanningsnet in Nederland wordt daardoor steeds zwaarder belast. Het Nederlandse Klimaatakkoord en de energietransitie zorgen ervoor dat deze ontwikkeling naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren versnelt en de vraag naar elektriciteit sterk toeneemt.

Het nieuwe 380/150 kV-station Wijchen is nodig vanwege de economische groei en woningbouw rondom Eindhoven en de groei van duurzaam opgewekte energie rondom Oss en Den Bosch. Door de realisatie van het station bij Wijchen kan elektriciteit vanuit de omgeving van Oss en Den Bosch via Wijchen worden ontsloten. Hierdoor worden de stations in de regio Eindhoven ontlast en ontstaat daar meer ruimte op het elektriciteitsnet voor onder andere economische ontwikkeling en woningbouw. Daarnaast ontstaat door de komst van het station bij Wijchen meer capaciteit op het 150 kV-hoogspanningsnet. Tot slot draagt het nieuwe hoogspanningsstation bij aan het faciliteren van mogelijke toekomstige ontwikkelingen in de omgeving

1.2 Toelichting op het initiatief

Het hoogspanningsstation zelf heeft naar verwachting een afmeting van circa 685 bij 375 meter, wat overeenkomt met ongeveer 26 hectare. Rondom het station is in deze fase rekening gehouden met een zone van circa 25 meter voor landschappelijke inpassing. Daarmee bedraagt het totale indicatieve ruimtebeslag circa 735 bij 425 meter, oftewel ongeveer 31,2 hectare. De exacte positionering, oriëntatie en landschappelijke inpassing worden in de planuitwerkingsfase nader uitgewerkt, waarbij de omgeving wordt betrokken.

Waarom een zoekgebied bij Wijchen en wat betekent het station voor de omgeving?
Voorafgaand aan de verkenning is onderzocht of het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation nabij Oss of nabij Wijchen gerealiseerd zou kunnen worden. Uit de voorverkenning is gebleken dat een locatie nabij Wijchen aanzienlijk minder ruimtelijke, landschappelijke en milieueffecten met zich meebrengt. Een station nabij Oss zou een lange dubbele bovengrondse 380 kV-verbinding naar de bestaande 380 kV-verbinding bij Wijchen vereisen, met extra hoogspanningsmasten, doorsnijding van het open landschap en een kruising van de Maas. Door het station nabij de bestaande 380 kV-verbinding bij Wijchen te realiseren, wordt de benodigde nieuwe bovengrondse 380 kV-infrastructuur zoveel mogelijk beperkt. De verbinding tussen het nieuwe station en het bestaande 150 kV-station in Oss kan vervolgens ondergronds worden gerealiseerd. Het hoogspanningsstation heeft daarbij primair een regionale en landelijke functie. Het station levert geen directe extra transportcapaciteit op voor de energievoorziening binnen de gemeente Wijchen zelf. Wel wordt bij de verdere uitwerking bezien hoe de landschappelijke inpassing en eventuele compensatieopgaven zoveel mogelijk kunnen aansluiten bij bestaande gebiedsopgaven en kansen voor de omgeving.

1.3 Totstandkoming conceptvoorstel voorkeurslocatie

In deze notitie wordt het conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie voor het project gepresenteerd vanuit TenneT. TenneT legt dit voorstel in concept voor aan de omgeving en daarna aan in definitieve vorm aan het ministerie van EZK. Om te komen tot een conceptvoorstel voor een voorkeurslocatie zijn de onderzochte locaties beoordeeld in een Integrale Effectanalyse (IEA). In de IEA zijn de effecten van de locaties onderzocht op de thema's milieu, omgeving, techniek en toekomstvastheid en kosten.

Daarnaast heeft TenneT kennisgenomen van de resultaten van het door de gemeente Wijchen en gebiedspartners uitgevoerde gebiedsproces. Hoewel dit gebiedsproces niet heeft geleid tot een formele rangorde van locaties, bieden de daarin opgenomen kansen, knelpunten en inpassingsopgaven waardevolle informatie over de effecten van de verschillende locaties op het gebied en omwonenden. De resultaten van het gebiedsproces zijn daarom als aanvullende kwalitatieve informatie betrokken bij de totstandkoming van het conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie.

De definitieve voorkeurslocatie wordt vastgelegd in een projectbesluit. Het ministerie van EZK coördineert de besluitvorming van energieprojecten van nationaal belang met behulp van een projectprocedure. Met de projectprocedure worden uiteindelijk het projectbesluit, de vergunningen, toestemmingen en ontheffingen gecoördineerd vastgesteld. De staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei (KGG) is in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) het bevoegd gezag voor het projectbesluit. De vergunningen worden afgegeven door de desbetreffende bevoegde gezagen, bijvoorbeeld de gemeente Wijchen.

.

2. Onderzochte locaties

In dit hoofdstuk worden de locaties beschreven en de wijze waarop deze locaties in de Integrale Effectanalyse (IEA) zijn beoordeeld.

Voorafgaand aan het publiceren van het Voornemen en Participatieplan (juni 2025) heeft TenneT, samen met adviesbureaus, een voorverkenning uitgevoerd. Dit had als doel om tot een globaal zoekgebied te komen waarbinnen de nieuwe stationslocatie en de aansluiting op het bestaande hoogspanningsnet het best gerealiseerd zou kunnen worden.

Bij het bepalen van het zoekgebied en de mogelijke locaties zijn vooraf ruimtelijke en technische uitgangspunten gehanteerd. Daarbij is onder meer gezocht naar locaties zo dicht mogelijk bij de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding, zodat de benodigde nieuwe bovengrondse verbinding en daarmee de ruimtelijke en milieueffecten zoveel mogelijk worden beperkt. Daarnaast is bij de afbakening van het zoekgebied rekening gehouden met het zoveel mogelijk vermijden van gevoelige gebouwen, zoals woningen, en natuurgebieden. Deze uitgangspunten hebben geleid tot het zoekgebied en de locatiealternatieven die vervolgens in de IEA nader zijn onderzocht en vergeleken.

Uit de voorverkenning zijn binnen het zoekgebied drie locaties naar voren gekomen, waarbij locatie 1 uit twee varianten (A en B) bestaat.

Vanuit het participatieproces zijn vijf mogelijkheden voor locaties in het gebied aangedragen, waarvan er twee zijn meegenomen in de verkenning en in de Integrale Effectanalyse (IEA). Het gaat om de locaties 2B en 4. In Figuur 2.1 zijn alle onderzochte locaties weergegeven inclusief bestaande, te vervallen en nieuwe hoogspanningsverbindingen. Het gaat om de volgende locaties:

In de IEA is onderzoek gedaan naar verschillende alternatieven of varianten zodat per locatie de effecten inzichtelijk worden gemaakt op de relevante thema's. De locaties zijn in de IEA onderzocht op de volgende thema’s:

- Milieu;
- Omgeving;
- Techniek en toekomstvastheid;
- Kosten.

De IEA vormt de basis voor de locatieafweging in het conceptvoorstel voor een voorkeurslocatie. De resultaten van het gebiedsproces zijn gebruikt om de locaties aanvullend te beoordelen op gebiedsbelangen, leefbaarheid, landbouw, natuur, water en landschappelijke kwaliteit. De inpassingsopgaven per zoeklocatie zijn niet afzonderlijk gescoord, maar zijn meegenomen als kwalitatieve input bij de integrale afweging. In hoofdstuk 3 wordt dit conceptvoorstel van TenneT gepresenteerd en gemotiveerd en is meer informatie opgenomen over het gebiedsproces van de gemeente Wijchen, provincie Gelderland en waterschap Rivierenland.

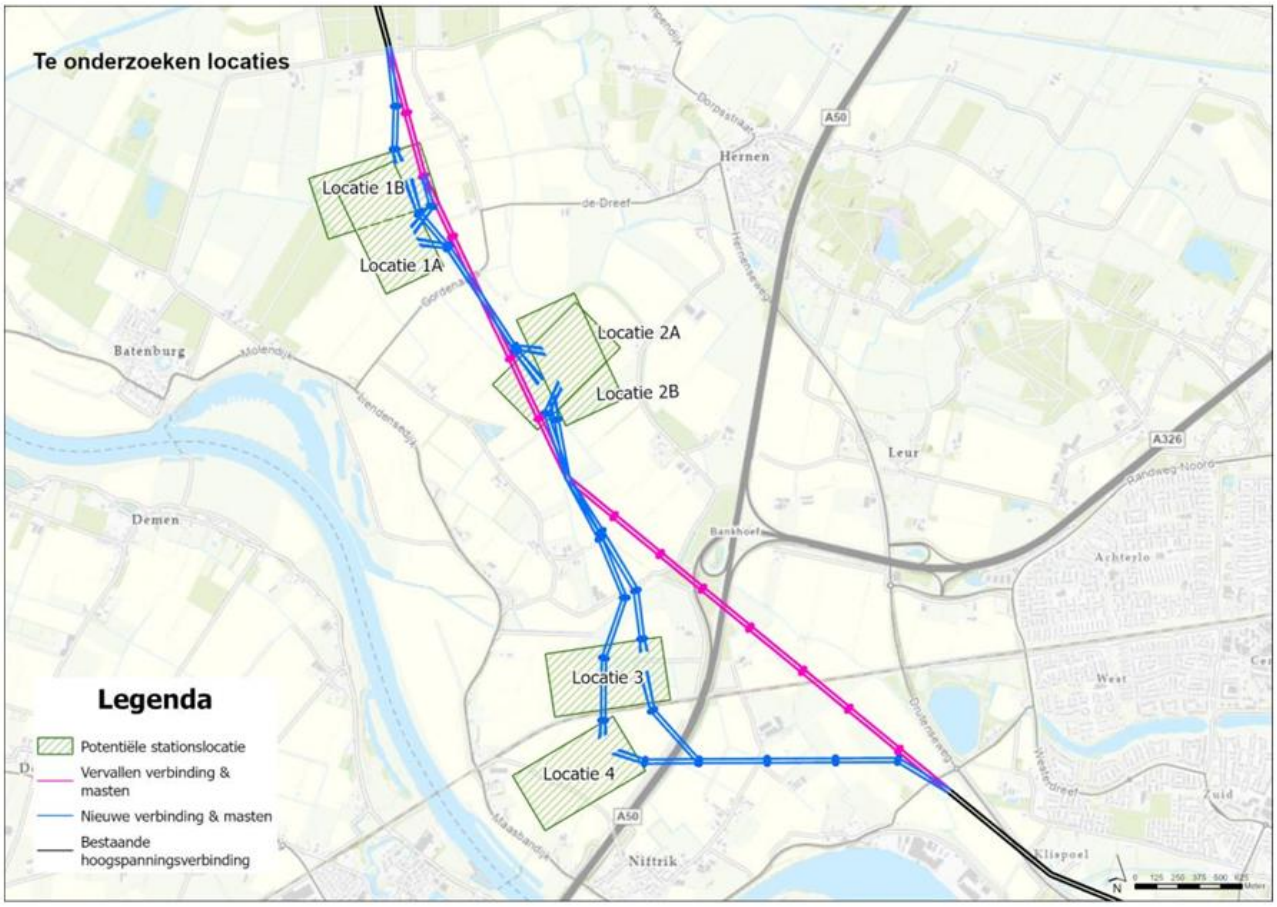

Figuur 2.1: De onderzochte locaties

Nadat het conceptvoorstel van TenneT met de omgeving (overheden, bedrijven, omwonenden) is besproken, kan een definitief voorstel worden gemaakt. Dit is de locatie waarop TenneT graag het hoogspanningsstation wil realiseren. TenneT zal deze locatie daarna aanbieden bij het ministerie van EZK met het verzoek om deze locatie vast te stellen in het projectbesluit.

3. Conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie

Op basis van de resultaten van de IEA en de input vanuit het gebiedsproces met de omgeving heeft alternatief 1A de voorkeur van TenneT ten opzichte van de andere onderzochte alternatieven.

In Figuur 3-1 is het conceptvoorkeursalternatief nogmaals weergegeven. Locatie 1A bevindt zich op een locatie met uitsluitend agrarische bestemming. Op de locatie bevinden zich diverse watergangen en enkele delen van landbouwwegen. De locatie bevindt zich in een open gebied en is zichtbaar vanaf de straten/wegen Gordenaars en Neerveld en wat verder weg vanaf de Schaarsestraat en de Bergharensestraat. Ten behoeve van de inlussing wordt één bestaande mast samen met een deel van de bestaande verbinding verwijderd en worden twee nieuwe masten gerealiseerd.

Figuur 3-1 Situering locatiealternatief 1A inclusief inlussing

3.1 Resultaten uit de Integrale Effectenanalyse (IEA)

In de volgende paragrafen wordt de keuze voor het conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie toegelicht aan de hand van de thema's Milieu, Omgeving, Techniek en toekomstvastheid en Kosten, die zijn onderzocht in de IEA. In bijlage 1 is de tabel opgenomen met de effectscores uit de IEA.

3.1.1 Milieu

Alternatief 1A laat binnen het thema milieu over de verschillende milieuaspecten bezien een relatief gunstig beeld zien en behoort tot de locaties met de minste negatieve milieueffecten. Voor 1A is de watercompensatieopgave gunstiger dan voor een aantal andere locaties, terwijl de invloed op de oppervlaktewaterkwaliteit beperkt blijft. De concrete invulling en locatie van de benodigde watercompensatie worden in de vervolgfase nader uitgewerkt. Daarnaast is dit de enige locatie waarbij geen aantasting van houtopstanden plaatsvindt. Ook de effecten op natuurwaarden en landschappelijke structuren zijn beperkter of gelijk ten opzichte van andere locaties. Verder kent locatie 1A weinig veiligheids- en gezondheidskundige knelpunten, zoals effecten op gevoelige functies of risicobronnen in de omgeving. Bij locatie 1A liggen de minste woningen (1 woning) binnen de indicatieve richtafstand voor geluid in de gebruiksfase (300 meter van het hoogspanningsstation). Ook in de realisatiefase is bij deze locatie in vergelijking tot andere locaties sprake van geluidshinder op minder woningen. Tot slot scoort de locatie gunstig op duurzaamheid, doordat de effecten op circulariteit en klimaat neutraal zijn beoordeeld. Door deze combinatie van beperkte negatieve effecten komt locatie 1A als het minst nadelige milieu-alternatief uit de beoordeling naar voren.

3.1.2 Omgeving

In de IEA is voor het thema omgeving geen score toegekend aan de locaties. Voor alle locaties geldt dat er zorgen en aandachtspunten zijn vanuit de omgeving en het gebiedsproces (zie paragraaf 3.2). De hierbij genoemde zorgen en aandachtspunten die gelden voor alle locatiealternatieven zijn:

- Aantasting van woongenot en landschap;
- Aantasting van historische kavelstructuren en het landbouwgebruik en -karakter van het gebied;
- Impact op recreatie en toerisme;
- Aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden en biodiversiteit en ecologische waarden;
- Effecten op bodemgesteldheid en waterhuishouding;
- Geluids- en visuele verstoring;
- Gezondheidseffecten van magneetvelden;
- Eventuele daling van woningwaarde/vastgoed.

In de vervolgfase zal TenneT deze zorgpunten nader bestuderen en zoveel mogelijk betrekken bij de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation. De inpassingsopgave per zoeklocatie die in het gebiedsproces is opgesteld, vormt daarbij een belangrijk vertrekpunt. De daarin opgenomen kansen, knelpunten en inpassingsmaatregelen worden verder uitgewerkt in de werkateliers en bij het opstellen van het inpassingsplan voor het hoogspanningsstation. Dit gebeurt in samenspraak met de omgeving en gebiedspartners.

3.1.3 Techniek en toekomstvastheid

Locatie 1A scoort zowel op het thema techniek als op toekomstvastheid zeer gunstig. De locatie maakt een eenvoudige en korte aansluiting op de bestaande 380 kV-verbinding mogelijk, waardoor relatief weinig nieuwe hoogspanningsmasten nodig zijn. Hierdoor zijn in vergelijking met andere locaties minder complexe kruisingen met bestaande infrastructuur nodig, wat de aanleg in technische zin vereenvoudigt en veiliger maakt. Ook op het gebied van toekomstvastheid behoort locatie 1A tot de best scorende locaties. Door de ligging nabij de bestaande hoogspanningsinfrastructuur is de locatie technisch goed uitvoerbaar, robuust in beheer en onderhoud en geschikt voor eventuele, onvoorziene toekomstige uitbreidingen van het station. Daarmee biedt locatie 1A ook goede mogelijkheden om in te spelen op eventuele toekomstige ontwikkelingen.

3.1.4 Kosten

Locatie 1A scoort in de IEA het beste op het thema kosten, omdat voor deze locatie de eenvoudigste en kortste aansluiting op de bestaande 380 kV-verbinding kan worden gerealiseerd. Hierdoor zijn minder nieuwe hoogspanningsmasten nodig, wordt een beperkt aantal masten verwijderd en blijft de technische uitvoering relatief eenvoudig. Daarnaast zijn bij locatie 1A minder complexe kruisingen met bestaande infrastructuur, zoals wegen en spoorverbindingen, nodig dan bij de andere locaties. Dit beperkt niet alleen de uitvoeringsrisico's, maar leidt ook tot lagere aanlegkosten. Bovendien zijn de kosten voor de inlussing van de hoogspanningsverbinding het laagst, doordat de aansluiting op het bestaande netwerk efficiënt kan worden uitgevoerd. Door deze combinatie van een korte aansluiting, beperkte aanvullende infrastructuur en een relatief eenvoudige uitvoering komt locatie 1A als het meest kostenefficiënt uit de IEA naar voren.

3.2 Resultaten uit het gebiedsproces van de gemeente Wijchen, provincie Gelderland en waterschap Rivierenland

3.2.1 Gebiedsbelangen uit het gebiedsproces

In het gebiedsproces zijn belangen van de omgeving van het hoogspanningsstation in beeld gebracht, waarbij onderscheid is gemaakt tussen grondeigenaren en omwonenden. Deze belangen zijn vastgelegd in 'leidende principes'[1]. Een aantal van deze principes heeft betrekking op de locatie van het hoogspanningsstation. Zo wordt gesteld dat:

- Versnippering van agrarische percelen zoveel mogelijk moet worden voorkomen;
- De hoeveelheid geluid en magnetische velden op de omgeving zoveel mogelijk beperkt moet worden;
- Hinder bij de aanleg zoveel mogelijk beperkt moet worden;
- Zorg moet worden gedragen voor een goede waterhuishouding en zorgvuldige inpassing.

[1] Zie voor alle documenten van het gebiedsproces, waaronder de leidende principes: Hoogspanningsstation Wijchen | Gemeente Wijchen

Daarnaast zijn er principes opgesteld die verschillen tussen grondeigenaren en bewoners en soms elkaar tegenspreken. Deze zijn:

- Hanteer een sobere landschappelijke inpassing en beperk het ruimtebeslag (grondeigenaren);
- Zorg voor ruime landschappelijke inpassing (direct omwonenden).

Op basis van deze leidende principes is gezocht naar een locatie waar:

- De effecten op de directe omgeving (geluid, overlast tijdens aanleg, magneetveldzone) zo klein mogelijk zijn;
- Zo min mogelijk versnippering van agrarische percelen plaatsvindt;
- Meerdere mogelijkheden voor inpassingsmaatregelen lijken te zijn, om een goede balans in inpassing te kunnen vinden.

Op basis van de IEA en de inzichten uit het gebiedsproces beoordeelt TenneT locatie 1A als een locatie waar deze principes relatief goed kunnen worden geborgd. Uit het gebiedsproces blijkt dat de effecten op de agrarische kavelstructuur bij locatie 1A door optimalisatie van de ligging mogelijk kunnen worden beperkt. Daarnaast zijn er kansen voor landschappelijke inpassing en compensatie, zowel rondom het station als in relatie tot gebiedsopgaven in de omgeving. Hieronder wordt daar verder op ingegaan.

3.2.2 Geïdentificeerde kansen en knelpunten uit het gebiedsproces

Het gebiedsproces brengt per zoeklocatie de belangrijkste kansen, knelpunten en inpassingsopgaven in beeld. Het gebiedsproces heeft niet geleid tot een formele rangorde van locaties.

Het gebiedsproces bevat geen integrale beoordeling of rangorde van de locaties. Uit de beschreven kansen, knelpunten en inpassingsopgaven leidt TenneT af dat locaties 1A en 2A relatief gunstig naar voren komen ten opzichte van de overige locaties wat betreft de mogelijkheden om effecten op landbouw, leefbaarheid en landschap te beperken. Voor locaties 1B, 2B en met name locatie 3 en locatie 4 worden meer en zwaardere inpassingsopgaven benoemd. Voor deze locaties wordt in de inpassingsopgaven van het gebiedsproces onder andere gesteld:

- Locatie 1B ligt dichter bij woningen dan locatie 1A;
- Op locaties 1B en 2B worden meer percelen en grondeigenaren geraakt dan locaties 1A en 2A (er wordt gesproken over een ‘sterkere aantasting’);
- De ruimtelijke impact op de leefomgeving voor locatie 2B is groter dan locatie 2A;
- Een grote impact (ruimtelijk en geluid) op de omgeving en een groot verlies van landbouwgrond (locaties 3 en 4);
- Weinig bestaande groenstructuren om op aan te sluiten bij locatie 3;
- Agrarische functie verdwijnt grotendeels bij locatie 4;
- Grote negatieve gevolgen voor veel omwonenden bij locatie 4;
- Weinig tot geen logische mogelijkheden voor water- en natuurcompensatie bij locatie 4.

Dit beeld sluit in grote lijnen aan bij de uitkomsten van de IEA. Hoewel het gebiedsproces geen rangorde van locaties bevat, leidt TenneT uit de beschreven kansen, knelpunten en inpassingsopgaven af dat locaties 1A

en 2A relatief gunstig naar voren komen ten opzichte van de overige locaties. Hieronder wordt nader ingegaan op de verschillen tussen locaties 1A en 2A.

Verschillen tussen locaties 1A en 2A
Op basis van de in het gebiedsproces beschreven kansen en knelpunten beschouwt TenneT locaties 1A en 2A als relatief gunstige locaties ten opzichte van de overige locaties. Het gebiedsproces zelf bevat geen rangorde of voorkeur voor een locatie. Hieronder worden de belangrijkste verschillen tussen 1A en 2A toegelicht.

Locatie 2A sluit beter aan op de bestaande agrarische structuur dan locatie 1A, doordat er mogelijk kleinere restpercelen overblijven. Ook zijn er dichter bij locatie 2A dan bij locatie 1A bestaande groenstructuren die aanknopingspunten bieden voor landschappelijke inpassing. Water- en natuurcompensatie kunnen bovendien verbonden worden met de Groene Ontwikkelingszone ten noorden van de locatie.

Voor locatie 2A benoemt het gebiedsproces nadrukkelijk de relatief korte afstand tot enkele woningen, in het bijzonder de woning aan de Flerdeweg 9. Ook bij locatie 1A worden effecten op omwonenden benoemd, waaronder zicht- en geluidhinder en zorgen over gezondheid en veiligheid. Mede op basis van de resultaten uit de IEA beoordeelt TenneT de effecten op de directe omgeving bij locatie 1A echter als beperkter dan bij locatie 2A.

Op locatie 1A is de agrarische impact groter dan op locatie 2A, maar er zijn mogelijkheden om die te beperken door het station te kantelen en beter op de kavelstructuur te positioneren. Daarmee kunnen versnippering en slecht bruikbare restpercelen worden beperkt en zijn de verschillen tussen locaties 1A en 2A in agrarische impact relatief klein, zeker in vergelijking met de andere locaties. Bij locatie 1A zijn er minder landschappelijke structuren direct bij de locatie om op aan te sluiten dan bij locatie 2A. Er worden wel kansen genoemd voor het versterken van bestaande landschapselementen en natuurcompensatie in de Groene Ontwikkelingszone, waardoor een deel van de inpassing of watercompensatie mogelijk daar kan plaatsvinden. De Groene Ontwikkelingszone ligt circa 700 meter van de rand van locatie 1A.

Samengevat verschillen locaties 1A en 2A vooral in de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en de effecten op de directe omgeving. Bij locatie 2A kan landschappelijke inpassing directer rondom het hoogspanningsstation worden gerealiseerd. Mede op basis van de IEA beoordeelt TenneT de effecten op de directe omgeving bij locatie 1A als beperkter. Bij locatie 1A zijn er daarentegen minder mogelijkheden voor inpassing en watercompensatie direct rondom het hoogspanningsstation.

Voor locatie 1A wordt in het gebiedsproces daarom voorgesteld natuurcompensatie buiten de directe locatie te realiseren, bij voorkeur in de Groene Ontwikkelingszone. Voor de overige compensatieopgaven wordt in de vervolgfase nader onderzocht in hoeverre deze kunnen worden gekoppeld aan bestaande gebiedsopgaven in de omgeving.

De resultaten van het gebiedsproces sluiten op onderdelen aan bij het beeld uit de IEA. Op basis van de

integrale afweging van de IEA en de aanvullende kwalitatieve informatie uit het gebiedsproces beoordeelt TenneT locatie 1A als de conceptvoorkeurslocatie. De IEA laat zien dat locatie 1A relatief beperkte effecten op de directe omgeving kent. Uit het gebiedsproces volgen voor 1A echter ook aandachtspunten, onder meer voor de agrarische kavelstructuur, zicht, geluid en landschappelijke inpassing.

Aanbevelingen en kansen uit het gebiedsproces voor locatie 1A
TenneT heeft kennisgenomen van de leidende principes grondeigenaren en direct omwonenden. Deze leidende principes zijn door TenneT bij de keuze voor de voorkeurslocatie betrokken en worden in het vervolgproces erkend en verder verkend.

Daarbij wordt op voorhand geconstateerd dat er op een belangrijk punt spanning bestaat tussen de leidende principes van grondeigenaren en die van direct omwonenden, namelijk ten aanzien van de omvang van de landschappelijke inpassing. Dit punt verdient daarmee extra inspanning in het vervolgproces.

TenneT heeft kennisgenomen van de belangrijkste aanbevelingen voor locatie 1A en zal deze aanbevelingen meenemen in de vervolgfase. Daarnaast zijn in het gebiedsproces kansen geïdentificeerd voor locatie 1A. Voorbeelden van dergelijke kansen zijn:

- Optimaliseer/kantel het station zodat het aansluit op de bestaande kavelstructuur en zo min mogelijk landbouwgrond verloren gaat;
- Kansen om het agrarisch gebruik van percelen en watersysteem te verbeteren;
- Kansen om wegen en wandelroutes aan te passen.

Naast deze kansen is er in het gebiedsproces een start gemaakt voor een ontwerp voor landschappelijke inpassing en watercompensatie. In het vervolg van het project zal dit ontwerp verder worden uitgewerkt in landschapsateliers. Dit doet TenneT in samenspraak en samenwerking met de omgeving (omwonenden, overheden, grondeigenaren).

In het gebiedsproces is voor locatie 1A aangegeven dat natuurcompensatie buiten de directe locatie dient plaats te vinden, bij voorkeur in de Groene Ontwikkelingszone. In de vervolgfase onderzoekt TenneT daarnaast op welke wijze de benodigde watercompensatie kan worden ingepast en waar mogelijk kan worden gekoppeld aan bestaande wateropgaven, bijvoorbeeld langs de wetering. Daarmee wordt voorkomen dat er nog meer waardevolle landbouwgrond direct rondom het hoogspanningsstation verloren gaat.

3.3 Conclusie
Op basis van de IEA en de aanvullende kwalitatieve informatie uit het gebiedsproces biedt locatie 1A voor TenneT de meest gunstige combinatie van beperkte milieueffecten, lage kosten, goede technische uitvoerbaarheid en voldoende toekomstvastheid. TenneT beschouwt locatie 1A daarom als de meest kansrijke locatie. De resultaten van het gebiedsproces sluiten op onderdelen aan bij het beeld uit de IEA en zijn als aanvullende kwalitatieve informatie betrokken bij deze afweging.

4. Vervolgprocedure

Voor dit project is de projectprocedure van toepassing. In de projectprocedure wordt van grof naar fijn gewerkt. Dit noemen we ‘trechteren’. De procedure is gestart met een kennisgeving voornemen en participatie (stap 1, afgerond) en een afweging van locaties door het uitvoeren van een IEA (stap 2, afgerond). Op basis hiervan heeft TenneT dit conceptvoorstel voor een voorkeurslocatie opgesteld (stap 3, huidige stap). Zie onderstaande figuur voor alle stappen in de projectprocedure.

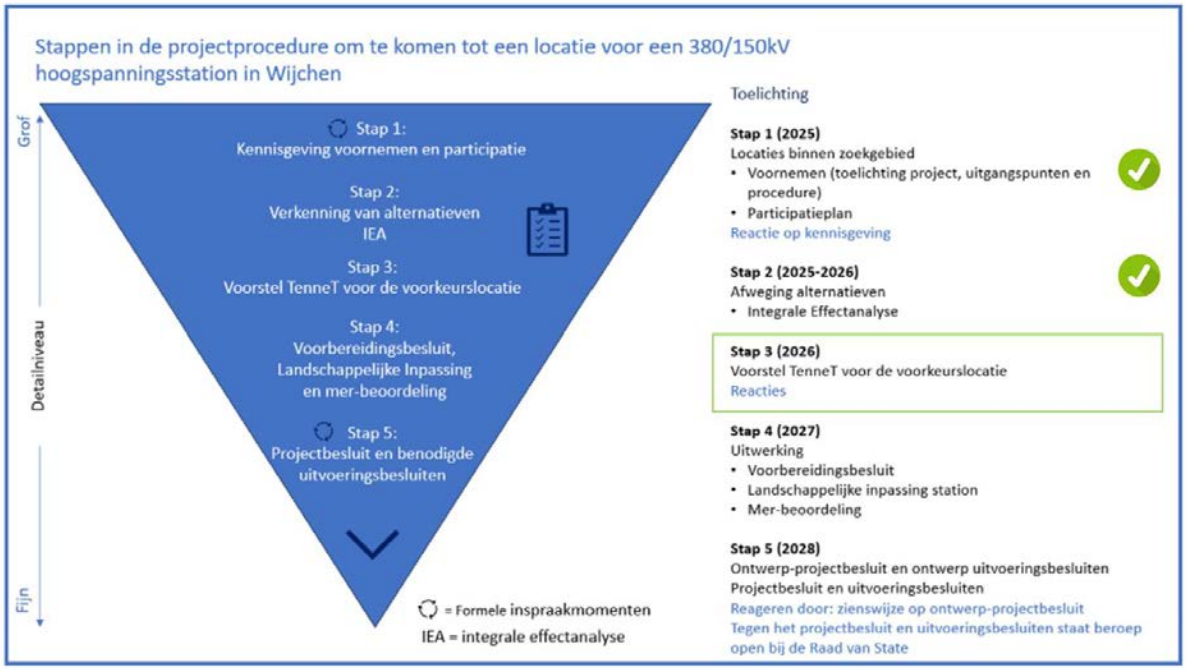

Figuur 4.1: Stappen en planning van de projectprocedure voor het hoogspanningsstation Wijchen

Publicatie conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie (stap 3)
Na bestuurlijk overleg publiceert TenneT de notitie locatievoorstel in de lokale kranten ‘De Maas en Waler’ en ‘De Wegwijs’ en op de TenneT-projectwebsite: zie 380 kV-Hoogspanningsstation bij Wijchen
Dit gebeurt tegelijkertijd met publicatie van de IEA. Voor de volledigheid zullen de stukken ook op de website van RVO worden gepubliceerd (Hoogspanningsstation Wijchen | Energietransitie.nl). Direct omwonenden en grondeigenaren ontvangen van TenneT een persoonlijke brief om de publicatie van het voorstel aan te kondigen.

Vervolgens vraagt TenneT om inbreng van de omgeving (overheden, bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven) op het voorstel. TenneT organiseert een informatiemiddag en -avond hierover voor geïnteresseerden. Deze informatiemiddag en -avond wordt gehouden op 29 oktober 2026 in De Zandloper in Bergharen. Hier worden de uitkomsten van de IEA en het locatievoorstel van TenneT gepresenteerd. Iedereen kan op de informatieavond reageren op het locatievoorstel.

Daarnaast kan schriftelijk gedurende 6 weken gereageerd worden op het locatievoorstel door te mailen naar gelderland@tennet.eu.

Na de periode van 6 weken worden de reacties door TenneT gebundeld en voorzien van een antwoord of reactie. Dit doet TenneT in een participatieverslag. EZK leest mee met de beantwoording van de reacties om erop toe te zien dat TenneT zorgvuldig omgaat met de inbreng uit de omgeving. Als deze participatie geen reden voor TenneT meer geeft om het locatievoorstel aan te passen, dan legt TenneT het definitieve locatievoorstel aan het bevoegd gezag voor. Dit zal TenneT op haar website bekend maken, waarbij ook de beantwoording van de reacties wordt gepubliceerd. Voor de volledigheid zal deze beantwoording ook weer op de website van RVO worden gepubliceerd.

TenneT start dan ook de planuitwerkingsfase waarin de locatie verder wordt uitgewerkt voor het nemen van een projectbesluit. In deze fase maakt TenneT samen met onder andere direct omwonenden en grondeigenaren een landschappelijk inpassingsplan.

Planuitwerking (stap 4)
TenneT legt de onderzoeken (IEA en bureauonderzoeken) en participatieverslagen waarmee de keuze voor deze locatie onderbouwd is voor aan het ministerie van EZK. Als de onderzoeken en participatie van voldoende kwaliteit zijn en de onderbouwing voor het locatievoorstel logisch en navolgbaar is, dan zal de staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei (KGG) een voorbereidingsbesluit nemen voor de voorgestelde locatie en deze publiceren. Met dit besluit wordt de ruimte uit voorzorg tijdelijk gereserveerd. Het is nog geen definitieve locatiekeuze. De definitieve locatiekeuze wordt pas gemaakt bij het nemen van het projectbesluit door de staatssecretaris van KGG en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), naar verwachting in 2028 (zie stap 5 hieronder).

In de planuitwerkingsfase wordt de exacte positie en het ontwerp van het hoogspanningsstation verder uitgewerkt. Daarnaast worden onder andere de toegangsweg, tijdelijke bouwterreinen, landschappelijke inpassingsmaatregelen en natuur- en watercompensatie van het hoogspanningsstation ontworpen. Ook in deze fase is er veel aandacht voor participatie, in het bijzonder met grondeigenaren en omwonenden van het toekomstige station. De gesprekken met grondeigenaren over grondaankoop worden gestart en mogelijk zijn er ook privaatrechtelijke overeenkomsten nodig voor het onder- of bovenlangs kruisen van grond met kabels. Ook wordt er overlegd met de bevoegde gezagen voor vergunningen, zoals een bouwvergunning.

TenneT stelt in de planfase een mer-beoordelingsnotitie op. In deze notitie onderbouwt TenneT of er een milieueffectenrapport (MER) moet worden opgesteld. Er is een MER nodig als aanzienlijke milieueffecten door het nieuwe hoogspanningsstation, niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten of gemitigeerd (voldoende verminderd) kunnen worden. Het ministerie van EZK beoordeelt deze onderbouwing en zal daarna besluiten of een MER wel of niet moet worden opgesteld. Dat doet EZK in een mer-beoordelingsbesluit. Als een MER moet worden opgesteld, dan zal TenneT dit eerst doen voor de procedure verder gaat.

Projectbesluit (stap 5)

De definitieve locatie voor het nieuwe 380/150 kV-hoogspanningsstation Wijchen leggen de staatssecretaris van KGG en de minister van VRO vast in het ontwerp-projectbesluit. Het ontwerp-projectbesluit beschrijft ook de permanente en tijdelijke maatregelen die genomen worden om het project mogelijk te maken. Bijvoorbeeld het aanleggen van (tijdelijke) wegen naar de bouwlocatie of het verleggen van een ondergrondse leiding. Daarnaast bevat het ontwerp-projectbesluit maatregelen gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van het project. Denk hierbij bijvoorbeeld aan landschappelijke inpassingsmaatregelen van het station. Er wordt door EZK geen voorkeursbeslissing genomen voorafgaand aan het projectbesluit.

Tegelijk met het ontwerp-projectbesluit worden de benodigde uitvoeringsbesluiten (zoals de bouwvergunning) ter inzage gelegd. Hierop is de coördinatieregeling van afdeling 3.5 Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.7 van de Omgevingswet van toepassing. Op het ontwerp-projectbesluit en de uitvoeringsbesluiten kan iedereen een zienswijze indienen. De ministeries van EZK en VRO beantwoorden de ingediende zienswijzen in een zienswijzenota en houden bij het nemen van het definitieve projectbesluit rekening met deze zienswijzen.

Met het definitieve projectbesluit wordt de projectprocedure naar verwachting eind 2028 afgesloten. Het definitieve projectbesluit en de definitieve uitvoeringsbesluiten zijn besluiten waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlage 1: Effectscores locaties zoals opgenomen in IEA

	R (▲)	M (■)		Stationslocaties 1A	1B	2A	2B	3	4
Milieu			**Bodem**						
			Effect op chemische bodemkwaliteit	0	0	0	0	0	0
			Risico op zetting	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
			Water						
			Invloed op afgeleide effecten door veranderingen in grondwater	0	0	0	0	0	0
		■	Watercompensatie	-	- -	-	-	- -	-
		■	Invloed op oppervlaktewater(kwaliteit)	0/-	- -	-	-	- -	0/-
		■	Toename verhard oppervlak	- -	- -	- -	- -	- -	- -
			Natuur						
		■	Natura 2000	-	-	-	-	-	-
		■	NNN/GNN	0	0	0	-	+	+
		■	GO	0	0	0	0	-	-
		■	Beschermde en Rode-Lijstsoorten	-	-	-	-	-	-
			Houtopstanden	0	-	0/-	-	-	-
			Landschap en cultuurhistorie						
		■	Beïnvloeding gebiedskarakteristiek	- -	- -	- -	- -	- -	- -
		■	Beïnvloeding specifieke elementen en hun samenhang/context	-	-	- -	- -	-	- -
		■	Beïnvloeding historische (steden)bouw	0/-	0/-	0/-	-	-	0/-
		■	Beïnvloeding historische geografie	-	-	-	-	-	-
			Archeologie						
			Effect op verwachte archeologische resten	-	0/-	-	-	0/-	- -
			Veiligheid						
			Buisleidingen	0/-	0/-	0	0	0/-	0/-
		■	Basisnetroute	0	0	0	0	- -	- -
		■	Risicovolle inrichtingen	0	0	0	-	0	-
			Ontplofbare oorlogsresten	0	0	0	0	0	0/-
			Leefomgeving en gezondheid						
		■	Effect op gevoelige gebouwen in de indicatieve magneetveldzone (gebruiksfase)	0	0	0	0	0/-	0/-
			Effect op vrijgespeelde gevoelige gebouwen (gebruiksfase)	0	0	0	0	0	0
		■	Effect op geluidgevoelige gebouwen (realisatiefase)	0/-	0/-	0/-	0/-	-	- -
		■	Effect op geluidgevoelige gebouwen (gebruiksfase)	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
			Landbouw en recreatie						
			Effect op recreatie	0	0	0	0	0	0/-
			Oppervlakteverlies landbouw	-	-	-	-	-	-
			Impact belemmeringsstrook onder lijntracé	0/+	0/+	0/+	0/+	0/-	0/-
			Duurzaamheid						
	▲	■	Effecten op circulariteit	0	0/-	0	0	- -	- -
	▲	■	Effecten op klimaat	0	0	0	0	0/-	0/-
Techniek en toekomstvastheid			**Uitvoeringtijd**						
			Zettingstijd	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-
			Technische uitvoerbaarheid en veiligheid						
			Bereikbaarheid voor zwaar (transformator) transport	0/-	0/-	-	-	-	- -
	▲		Uitvoeringsveiligheid realiseren inlussingen	0	-	-	0	- -	- -
			Overlast tijdens aanleg						
	▲		Route bouwverkeer	0	0	0/-	0/-	-	- -
	▲		Ruimtegebruik station en masten in realisatiefase	0	0/-	0	0	- -	- -
			Overlast op de directe omgeving van de stationslocatie	0	0	0	0	-	0
			Inlussing lijnen en kabels						
	▲		Realisatie van masten	0	0/-	0	0	- -	- -
			Benodigde VNB	0/-	-	0/-	0/-	0/-	0/-
			Ontsluiting kabelverbindingen	0	0	0	0	-	0/-
			(EMC) beïnvloeding	0	0/-	0	0	- -	- -
			Beheer en onderhoud						
	▲		Beperking in onderhoud	0	-	-	0	-	-
			Toekomstvastheid						
			Mogelijkheid tot uitbreiding	+ +	+ +	+ +	+ +	+	0/+
Kosten	▲		Kosten	0	0/-	0/-	0/-	- -	-

R (▲)	Wordt beoordeeld ten opzichte van een relatieve situatie
M (■)	Mitigerende maatregelen mogelijk